

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۸/۱۶

داکتر بادام شفق

د استقلال د ورځي په هکله

لکه چې ټولته معلومه ده ، افغانانو په ۱۹۱۹ کال کې د شاه امان الله غازي (رح) تر قیادت لاندې د لاسه تللي آزادي بیرته لاسته راوړه. خو افغانانو د دغې آزادی مزه لا نه وه ځکه چې وطن مو د انګلیسي ګوډاګیو (مزدورو ملایانو حضرتانو او پیرانو) په مرسته د غلو لاسته ورغله. له هغې ورځې وروسته مو د وطن د استقلال سرنوشت کله د خلکو تر سترګو پټ او کله په څرګند ډول د لویو نړیوالو قدرتونو په ناولو لاسونو کې وو او دی. لیري نه ځم ، د وطن څخه د امان الله خان تر هجرت وروسته د غله حبیب الله کلکانی نهه میاشتې دوره د انګریزانو او انګریزي معاش خورو ملایانو، حضرتانو او پیرانو په بنکاره فرمایش چلیده. محمد نادرخان او د هغه زوي محمدظاهرشاه چې د سیاست په نبض پوهیدل، د نړیوالو قدرتونو او ګاونډیانو سره ئې د مثبتې بیطرفې ترنامه لاندې گذاره کوله. هغوی پدې پوهیدل چې خپله څه نلرو او دستې او تار نه نیولی تر هوائې جازه هر څه ته محتاج یو، نو د هر چا خیال ئې ساته. هم ئې مسکو خوشاله ساته او هم واشنگټن او لندن ..

سردار محمد داوودخان د آزادی خیالات په سر کې لرل . هغه په لومړي سر کې مسکو خپل دوست ګانه ، خو چې پدې پوه شو چې دوست ئې ممسک دی، نو د پټرولوله برکته ثروتمندو عربو، ایران او پیسه دارې غربي نړۍ ته ئې مخه کړه . روسانو چې افغانستان دخپل نفوذ ساحه ګڼله ورباندې بده ولګیدله .

داوودخان دخلفیان په واسطه راچپه شو. ترکی او امین فکر کاوه چې دوی ګوندي آزاد خلک دی او شورویان ئې فکري ملګري اودوستان دي او بیدریغه مالي اوسیاسي بلا عوضه مرسته به ورسره وکړي . خوداسي نه ه . هغوی دواړه غولول شوي وو. دروسانو دادواړه نه خوښیدل. ځکه چې دوی دواړو دیوی خواء د آزادومشرانو اکتونه ، اوکله کله به ئې دروسانودخوښي خلاف کارونه کول اودبلي خوائې دروسانواصلي اشنایان پرچمیان خوابدی کړي اوله سیاسی قدرته شړلي وو. نوځکه ئې یوډبل په مقابل کې ولمسول ، ترخوپخپلومنځو کې یوبل ووژني اوخپل اصلي ملګري کارمل اودهغه ډله قدرت ته راوړي ، چې همداسې ئې وکړل .

د ۱۳۵۸ کال دجدي په شپږمه وطن شوروی فوځیانو په څرګندډول اشغال کړ . که څه هم د ۱۹۸۹ کال په فبروري کې شوروي عسکرله افغانستانه ووتل ، ولی افغانستان لا دې کبله پوره آزاده وو، چې له هره لحاظه دشوروي په مرستمتکي وو .

ترخوچې د ۱۳۷۱ کال دثورپه اتمه روسانودداکترنجیب الله حکومت دملابرهان الدین رباني اودهغه دفوځي قوماندان احمدشاه مسعود نه، چې دشوروي جاسوسي شبکې،کاګي بي، لا دمخه پټي جاسوسي اړیکې ورسره ټینګې کړې وې، قرباني کړ او (مجاهدینودګډوډی حکومت) منځته راغی. دماهدینوپه (ګډوډیزم) کې، استقلال څه چې دانسان فردي آزادي هم له منځه لاړه. وطن موپه مکمل ډول دپاکستاني ، ایراني ، اورو سي ګوډاګیانو لاسته ولویده .

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرو مخکې په خیر و لولئ

ترخوچي په ۱۳۹۴ کال کې دطالبانو تحریک په سپین بولدک کې ظهور وکړ او د ۱۳۷۵ کال دمیزان په پنځمه نې کابل ونيو. داتحریک چې دجوړیدوسره سم ډیر ژر دپاکستان داستخباراتو پلاس کې ورغی ، او داستقلال چلب مودآي اس آي پلاس کې شو .

د 2001 کال په اکتوبر کې امریکائي فوځ دشمالی تلوالی دمزدورومشرانو او ملیشویه مرسته افغانستان اشغال کړ او قدرت مستقیماً امریکایانو اودهغوی گوداکیانوته پلاس ورغی اوتر اوسه دهغوي پلاس کې دی .

اوس دوطن نیمه خاوره دپنجاب دگوداکیانو(طالبانو) اونیمه خاوره د امریکائي گوداکیانو(حکومت) پلاس کې ده. طالبانوته کلاشنکوف، راکټ ، مرمی ، معاش ، فوځي ټرینینګ ، پاسپورت اوپناه گاه دپاکستان استخباراتي اداره، آي اس آي، ورکوي . اوکه پورتنی مرستی ورسره ونشي ، لس ورځي هم نشي جنگیدلی. نودطالبانومشران مجبوردي چې دخپلي بقاء او جگړې ددوام لپاره دپاکستان داستخباراتي اداري (آي اس آي) ټول آوامر اودساتیر ومنی. همداسي ئي حکومت درواخله . دحکومت درنيس جمهورنه نیولي تر عسکر اوپياده پوري معاش اوسلاح امریکایان ورکوي . اوکه امریکایان دا کومونه ورباندې قطع کړي ، حکومت یوه میاشت هم دوام نشي کولی. له همدې کبله حکومت مجبوردي چې دسپینې مانی دهرمامور اوپنتاگون دهر افسر امرته غاړه کیدي . مشهورمئل دی چې وائي (کسیکه نان میدهد، فرمان میدهد) .

نتیجه:

حکومت دامریکاء اوطالبان دپاکستان مرستوته احتیاج دي ، اوبیله دغومرستو دوام نشي کولی. لدې کبله حکومت اوطالبان دواړه مجبوردي چې دخپلومرسته کونکو هیوادونوهره غوښتنه ،دستور اوامر ومنی ، لدې کبله افغانستان مکمل استقلال او آزادي نلري اودافغانستان په باب ټول عمده سیاسي تصامیم په سپینه مانی او اسلام آبادکې نیول کیري . حکومتی اوطالبی مشران ټول پدې پوهیري ، خودشرمه ئي په خوله نه وائي . نوافغانستان یومستعمره هیواددی اوکامله آزادي به ترهغی ونلري چې په اقتصادي لحاظ پخپلوپښونه وي ودریدلی، دعسکر قروانه ، دمامور او افسر معاش مو ددولت دخپلي خزانی نه وي حواله شوي او رښتیني وطنیزست او اودافغانانو لخوا په رښتیني معناء دموکراتیکو او آزادو رایو انتخاب شوی زعامت منخته نه وي راغلی .

– دافغانستان دآزادي خوښونکو خلکو او وطن دکاملې آزادی په هیله!

– د استقلال د بیرته گټلو د معرکي د قهرمانانو، په سرکي د هغوي د ستر سالار غازي امان الله خان اروا دي بناده وي!